

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 390 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 7-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Цифровизация социально-трудовых отношений: вызовы и перспективы для работников	18
Абдумухтаров Анваржон Акрамжонович	
O'zbekistonda faoliyat ko'rsatayotgan soliq to'lovchi yuridik shaxslarning iqtisodiy faoliyatini rag'batlantirish masalalari.....	26
To'xtaboyev Nuriddin Isomiddin o'g'li	
Ecotourism in Protected Areas: A Literature Review.....	32
Ismoilova Maftuna Mamat qizi	
Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida xizmatlar sohasini rivojlantirishning hududiy xususiyatlari.....	38
Primova Shaxlo Jumayevna	
Statistik baholash va ekonometrik modellashtirish orqali biznes rivojlanish tendensiyalarini samaradorligini baholash.....	43
Xabibullayev Ibrohim, Saidova Marhabo Xabibullo qizi	
Tijorat banklarida xususiy kapital hisobi va auditini takomillashtirish	52
Qodirova Zilola Maxmud qizi	
Qo'shilgan qiymat solig'i ma'muriyatchiligining ilg'or xorij tajribasi.....	57
Erkayev Nodir Xudayberdiyevich	
O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni joriy etish holati va asosiy yo'nalishlari.....	71
Madraximova Zulfiya Nurmatovna, Ishankulova Komila Kurbanovna, Ortiqboeva Aziza Xolmurza qizi, Omonkulova Ro'zigul Akmaljon qizi	
Challenges and opportunities in implementing green economy indicators in uzbekistan's industrial sector under the fourth industrial revolution.....	76
Shodmonov Ruslan Golib ugli, Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich	
Rivojlangan mamlakatlarga ishchi kuchi oqimi va O'zbekiston mehnat bozoridagi o'zgarishlar.....	89
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Mamlakatda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	95
Yuldashboyev Azizulloh Bunyodbek o'g'li, Matkarimov Inomjon Baxtiyorovich	
"Ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni samarali rejalashtirish va boshqarish"	101
Bauyetdinov M.J., Medetbayeva D.T.	
Enhancing utilization and minimization of renewable energy systems in uzbekistan	105
To'irova Hamida Umedovna	
Tijorat banklari daromadini oshirishda aholining savodxonligi va xulq atvorining roli	114
Shakhlo Davirova	
2020–2024-yillarda o'zbekistondagi iqtisodiy o'sish dinamikasi	120
Akbarov Nodir, Ibodullayev Navro'zbek	
O'zbekistonda xalqaro moliyaviy institutlarning yashil moliyalashtirish jarayonidagi roli va strategik yo'nalishlari	125
Gulmira Axmadjonova Xabibulla qizi	
Sug'urta tizimiga raqamli texnologiyalarning ta'siri	133
Uzaqova Kamola Bexzodovna, Yahyoyev Bahridinxon Bahroil o'g'li	
Improving payment services practices in commercial banks: strategies for efficiency and security.....	138
Mamayusuf Abdusamatov	
Jahon moliya tizimi: asosiy tendensiyalar va rivojlanishning innovasion yo'nalishlari	143
Ataniyazov Jasurbek Xamidovich	
Повышение конкурентоспособности экологического туризма Узбекистана путём развития всесезонных горных туристических центров.....	150
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar tashqi iqtisodiy faoliyatida valyuta operatsiyalarini takomillashtirish	157
Safarov Alisher Ibrohim o'g'li	

Oliy ta'lim tizimini miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari asosida baholashning kompleks metodologiyasi.....	163
Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi, Bozorova Muazzam Hamid qizi	
Ko'chmas mulkni boshqarish samaradorligini baholashning uslubiy yondashuvlari	167
Mirdjalilova Dildora Shuxratovna	
Xizmatlar sohasini rivojlantirishda kichik biznesning ahamiyati va uning innovatsion rivojlantirishdagi muhim xususiyatlari	173
Ulasova Oygul Baxtiyorovna	
Результаты долгосрочного прогнозирования и стратегического анализа эффективной организации современного управления жилищным фондом.....	178
Бердиева Дилфуза Ахатовна	
Improving long-term assets accounting and auditing	184
Gulboy Yusupov	
Davlat budjeti va xususiy sektor ishtirokida oliy ta'limni moliyalashtirishning optimal modeli.....	189
Bozorov Alisher Ro'zimurodovich	
Xufyona iqtisodiyotni qisqartirishda soliq islohotlari va raqamli texnologiyalar: O'zbekiston tajribasi va xalqaro yondashuvlar.....	193
Choriev Makhmayokub, Karimov Mamurbek, Xamrayev Olimjon, Urazov Mansur	
Bank aksiyalarining bozordagi narx dinamikasi va unga ta'sir etuvchi omillar	200
Nomozov Samandar Shuxrat o'g'li	
Sanoatda rivojlanish kafolati: moliyaviy boshqaruvni raqamli transformatsiya orqali avtomatlashtirish.....	206
To'qlijev Abdirauf Bahodir o'g'li	
Inson kapitalini rivojlantirishning jamiyat farovonligi, aholi daromadlariga ta'siri.....	214
Bozorova Saxobat Abdujapparovna	
Анализ конкурентной среды: методология, примеры и этапы процесса.....	219
Садикова Раъно Абдуллаевна	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarning nazariy asoslari va ular bilan ishlash mexanizmining zaruriyati	225
Salixova G.J	
Iqtisodiyotda energiya xavfsizligiga erishishning xorij tajribasi.....	230
Samandarov Og'abek Alisher o'g'li	
Measuring methodologies of influence of the esg factors	235
Tolipova Feruza Alisherovna	
Совершенствование налогового администрирования в условиях экологически устойчивого развития.....	240
Омонов Отажон Журакулович	
Moliyaviy vositalar asosida erkin iqtisodiy zonalarni rivojlantirish strategiyasini takomillashtirish	249
Quziev Ravshan Ramazanovich	
Методологические аспекты внедрения управленческого учета в университетах Узбекистана.....	253
Каршиева Мохинур Олим кизи	
Budjet tashkilotlarida tovar-moddiy zaxiralar hisobini takomillashtirish (tibbiyot muassasalari misolida)	257
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
Умные города как фактор экономического развития.....	261
Нозима Кахрамоновна Хакбердиева	
Перспективы зеленого фактора экономического роста в Республики Узбекистан.....	266
Исламова Насиба Улугбек кизи, Абдурашидов Отабек Улугбекович, Мамасалиева Мукаддас Ибадуллаевна	
Qurilish korxonalarida sifat menejmentini joriy qilish mexanizmlarini takomillashtirish	270
Ergashev O'tkir, Saidov Mash'al Samadovich	
Xorazm viloyatida eksportni rivojlantirish uchun potensial imkoniyatlar va ularni baholash.....	275
Fozil Xolmurotov	
Maishiy xizmatlar sohasini davlat tomonidan tartibga solishning nazariy jihatlarini.....	282
Quliyev Begimqul Melikovich	

O'zbekiston hududlarida chakana kreditlashning o'sishi.....	289
Eshqobulova Charos O'roq qizi	
Empowering uzbekistan's grain enterprises: innovative strategies for sustainable growth and operational efficiency.....	292
Kurbanova Dildora Abdurakhmanovna	
Kapital investitsiyalarga doir axborotlarni xususiy kapital to'g'risidagi hisobotda aks ettirish uslubiyatini takomillashtirish	298
Boronov Bobur Farxodovich, Muxammadiev Zarrux Umarovich	
To'qimachilik korxonalarining yashil iqtisodiyotga o'tishi va yengil sanoat korxonalarini muqobil energiyadan samarali foydalanish yo'llari	303
Xolbekova Feruzaxon Rasulovna, Jalolova Aziza Jalol qizi	
Research on the effects of interest rate, inflation rate and gross domestic product (GDP) on the level of foreign direct investment (FDI) inflows (evidence from Uzbekistan).....	307
Azimov Shakhzod	
Organik mahsulotlar eksportini rag'batlantirishda maqsadli bozorlarga yo'naltirilgan marketing strategiyalari.....	314
Xidirov Shohrux Bobir o'g'li	
Korxona iqtisodini barqarorligini ta'minlash masalalari.....	319
Abdullayev Maqsud Abdumaxmudovich	
Внедрение инновационных методов управления человеческих ресурсов в строительных компаниях.....	323
Джураева Гузаль Шавкатовна	
Sug'urta zararlarini baholashda sun'iy intellektni qo'llash istiqbollari	328
Shoraximova Zilola Nasirdjonovna	
O'zbekiston Respublikasi mahalliy budjet tizimini moliyalashtirish masalalari	332
Qo'ldoshev Diyor O'rol o'g'li	
Raqamli texnologiyalar asosida raqamli ekotizimlar va ularning biznes-jarayonlarga ta'sirini aniqlashga ilmiy qarashlar tahlili	336
Suvanova Dilnoza Dilmurod qizi	
Innovatsion salohiyatni oshirish asosida qurilish materiallari sanoati korxonalarining boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish	342
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna	
Aholi turmush darajasini dinamik kontekstli normallashtirish va moslashuvchan vaznlar usuli orqali baholash	352
Xolto'rayev Islom Ilhomovich, Ollokulova Feruza Mansurovna	
O'zbekiston Respublikasida xufiyona iqtisodiyotini qisqartirish va mamlakat rivojlanishiga uning ta'siri.....	358
Baxtiyorov Sherali Muzaffarovich	
Qayta tiklanuvchi energiya manbalari qurilmalarini aholi tomonidan xarid qilish va kompensatsiya ajratish jarayonlarini raqamlashtirish hamda tizimlar integratsiyasi istiqbollari.....	362
Ochilov Abdujabbor Akramovich	
O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirish va aholi farovonligini oshirishda chet el tajribasining afzalliklari.....	369
Raxmatullayeva Shaxnoza Xamidovna, Akbarova Iroda Samatovna	
Qurilishda loyiha boshqaruvi konsepsiyasining mazmuni	375
Pulatov Shaxron Axmedovich	
Loyiha budjeti va uning ijrosini ta'minlash masalalari.....	379
Murodova Mohigul Chori qizi, Xamidov Odil Davurovich	
O'zbekiston sug'urta amaliyotida umr davomiyligi funksiyalarini aniqlashda aktuar hisoblarning o'рни.....	385
Abdujalilova Guzal Saydillayevna	

O'ZBEKISTON SUG'URTA AMALIYOTIDA UMR DAVOMIYLIGI FUNKSIYALARINI ANIQLASHDA AKTUAR HISOBLARNING O'RNI

Abdugalilova Guzal Saydillayevna

O'zbekiston Milliy universiteti, Iqtisodiyot fakulteti,
 “Ekonometrika va iqtisodiy modellash” kafedrasida katta o'qituvchisi,
 iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
 ORCID: 0000-0002-7447-6162

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekiston hayot sug'urtasi bozorida umr davomiyligi funksiyalarini aniqlashda aktuar hisoblarning tutgan o'rni tahlil qilinadi. Sug'urta mahsulotlarini narxlash, rezervlarni hisoblash va xavflarni baholash jarayonlarida umr davomiyligi modellaridan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Maqolada aktuar nazariyaning asosiy tushunchalari, parametrik taqsimotlar – xususan, Gompertz va Makeham modellarining ilmiy va amaliy ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, O'zbekistonning demografik ko'rsatkichlari asosida amalga oshirilgan modellash natijalari taqdim etilgan hamda hayot sug'urtasi bozorida ularning qo'llanilishi tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: aktuar hisoblar, umr davomiyligi, hayot sug'urtasi, taqsimot modellari, Gompertz modeli, Makeham modeli, o'lim koeffitsienti, O'zbekiston demografiyasi.

Abstract: This article analyzes the role of actuarial calculations in determining life expectancy functions in Uzbekistan's life insurance market. The importance of using life expectancy models in pricing insurance products, calculating reserves, and assessing risks is emphasized. The article outlines the core concepts of actuarial theory and highlights the relevance of parametric distributions - particularly the Gompertz and Makeham models. In addition, it presents the results of empirical modeling based on Uzbekistan's demographic indicators and examines their application in the life insurance sector.

Key words: actuarial calculations, life expectancy, life insurance, distribution models, Gompertz model, Makeham model, mortality rate, Uzbekistan demographics.

Аннотация: В данной статье рассматривается роль актуарных расчётов в определении функции продолжительности жизни на рынке страхования жизни Узбекистана. Отмечается значимость использования моделей продолжительности жизни при ценообразовании страховых продуктов, расчёте резервов и оценке рисков. В статье освещены основные понятия актуарной теории, а также значимость параметрических распределений - в частности, моделей Гомперца и Мейкхема. Кроме того, представлены результаты прикладного моделирования на основе демографических показателей Узбекистана и проанализировано их применение в сфере страхования жизни.

Ключевые слова: актуарные расчёты, продолжительность жизни, страхование жизни, модели распределения, модель Гомперца, модель Мейкхема, коэффициент смертности, демография Узбекистана.

KIRISH

O'zbekiston iqtisodiyotining rivojlanishi va aholi farovonligining oshishi sug'urta bozoriga, xususan, hayot sug'urtasiga bo'lgan talabni oshirmoqda. Hayot sug'urtasi nafaqat aholini moliyaviy himoya qilish vositasi, balki uzoq muddatli investitsiyalarni jalb qilish va iqtisodiy o'sishga hissa qo'shuvchi muhim moliyaviy institut hisoblanadi.

So'nggi yillarda O'zbekistonda sug'urta bozori sezilarli darajada rivojlanmoqda. Ayniqsa, hayot sug'urtasi sohasining kengayib borayotganligi, demografik o'zgarishlar va moliyaviy barqarorlikka erishish zarurati ushbu sohaga bo'lgan qiziqishni orttirmoqda. Hayot sug'urtasi mahsulotlarini samarali narxlash va ehtimoliy xavflarni baholash jarayonida umr davomiyligi funksiyalarini aniqlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Aktuar hisoblar aynan shu ehtiyojni qondirishda asosiy vosita bo'lib xizmat qiladi. Aktuar fanining asosiy vazifalaridan biri – hayot davomiyligini aniqlovchi modellar orqali sug'urta xavflarini tahlil qilish va ularning moliyaviy oqibatlarini bashoratlashdan iboratdir. Bu jarayonda umr davomiyligi taqsimotlari, aktuar hozirgi qiymatlar, o'lim koeffitsientlari kabi elementlar asosiy o'rinni egallaydi.

Mazkur maqolada O'zbekiston sug'urta amaliyotida umr davomiyligi funksiyalarini aniqlashda qo'llanilayotgan aktuar yondashuvlar tahlil qilinadi. Shuningdek, hayot sug'urtasi polislarini ishlab chiqish,

narxlash va kapital rezervlarini aniqlashda qo'llaniladigan statistik va matematik modellar ko'rib chiqiladi. Demografik ma'lumotlarga asoslangan holda parametrik taqsimotlar, xususan, Gompertz va Makeham modellarining qo'llanish imkoniyatlari tahlil etiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Umr davomiyligi funksiyalarini modellashtirish va ularni sug'urta amaliyotida qo'llash bo'yicha nazariy va amaliy tadqiqotlar aktuar matematikasining asosiy yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Bu borada klassik hamda zamonaviy ilmiy manbalar muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi.

Birinchi navbatda, Bowers va hammualliflarining Actuarial Mathematics (1997) asari aktuar nazariyaning asosiy tushunchalari – hayot sug'urtasi mahsulotlari, aktuar hozirgi qiymatlar, o'lim koeffitsientlari, annuitetlar va rezervlar nazariyasini matematik nuqtayi nazardan izchil yoritadi. Ushbu manbada umr davomiyligi funksiyasining ta'rifi, omon qolish ehtimollari va ularning taqsimot modellaridagi (xususan, Gompertz va Makeham) ifodalanishi keng yoritilgan.

Shuningdek, Benjamin va Pollard (1993) tomonidan chop etilgan The Analysis of Mortality and Other Actuarial Statistics nomli fundamental asarda umr davomiyligini modellashtirishda ehtimollik nazariyasi va statistik yondashuvlar asosida tuzilgan hayot jadvallarini ishlab chiqish, baholash hamda demografik statistikani aktuariy maqsadlar uchun qayta ishlash metodikasi atroflicha yoritilgan. Ushbu asar, ayniqsa, Gompertz va Makeham modellari asosidagi parametrik baholashda qo'llaniladigan metodlarni o'z ichiga oladi.

Gompertz (1825) va Makeham (1860) modellarining o'zi umr davomiyligi funksiyalarining parametrik turlari sifatida aktuar fanida keng qo'llaniladi. Gompertz modeli biologik qarish natijasida vujudga keladigan o'lim xavfining eksponensial oshishini ifodalasa, Makeham modelida esa yoshga bog'liq bo'lmagan o'lim ehtimoli qo'shiladi.

O'zbekiston kontekstida ushbu modellarning qo'llanilishi uchun asosiy ma'lumot manbasi – O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi hisoblanadi. Xususan, 2008-yilga oid tuzilgan umr davomiyligi jadvali (UDJ) parametrlarni maksimum ehtimollik usuli (MLE) yordamida baholashda ishonchli empirik asos bo'lib xizmat qilgan.

Shuningdek, Jahon sog'liqni saqlash tashkilotining (WHO) Global Health Observatory portali orqali O'zbekiston va boshqa davlatlar bo'yicha umr davomiyligi, o'lim sabablari hamda epidemiologik statistikalar mavjud. Ushbu manbalar xalqaro aktuar standartlariga mos tarzda parametrik modellarni baholash va taqqoslash imkonini beradi.

Yuqorida keltirilgan adabiyotlar va ma'lumotlar O'zbekistonda hayot sug'urtasi sohasida aktuar modellashtirishni amaliyotga tatbiq etish, mahalliy demografik sharoitga mos parametrlarni aniqlash hamda ishonchli prognozlar berish uchun zarur bo'lgan nazariy-metodik asosni shakllantiradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi – O'zbekiston aholisining real demografik ma'lumotlariga asoslangan holda umr davomiyligi funksiyalarini aniqlash va ularni parametrik aktuar modellar yordamida modellashtirishdan iborat.

Maqolada hayot sug'urtasi amaliyotida keng qo'llaniladigan Gompertz va Makeham modellarining matematik shakllari baholangan, shuningdek ularning O'zbekiston sharoitiga moslik darajasi empirik tahlil qilingan.

Mazkur tadqiqot O'zbekiston Respublikasi aholisining 2008-yilga oid yoshga doir statistik ko'rsatkichlariga asoslanadi. Ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi tomonidan taqdim etilgan bo'lib, dastlabki tanlama quyidagi asosiy demografik ko'rsatkichlarni o'z ichiga oladi (1-jadval):

1-jadval. O'zbekiston Respublikasi aholisi uchun umr davomiyligi jadvali (2008-yil).

x (Yosh)	I_x (Aholi soni)	d_x (Vafot etganlar soni)
0	100000	1307
1	98693	263
5	98194	39
10	98034	29
20	97638	66
30	96608	149
40	94755	256

50	91336	558
60	82447	1443
70	62879	2776
80	37204	2961
90	17012	851
100	1485	601

TAHLIL VA NATIJALAR

Umr davomiyligi modellashtirishda asosiy maqsad – aholining turli yosh toifalari uchun o'lim ehtimollari va yashash davomiyligi bo'yicha prognozlar berishdir. Aktuar modellar shaxsning tirik qolish ehtimolini $S(t)$, o'lim zichligi funksiyasini $\mu(t)$ va ehtimollik zichlik funksiyasini $f(t)$ orqali ifodalaydi.

Umr davomiyligi funksiyasi (survival function):

$$S(t) = P(T > t) = 1 - F(t)$$

Umr davomiyligi $S(t)$ oddiy statistik ma'noga ega. Bu yangi tug'ilgan chaqaloqlarning ma'lum bir doimiy guruhidan t yoshgacha omon qolganlarning o'rtacha ulushiga tengdir.

Ehtimollar nazariyasining umumiy xususiyatiga ko'ra, uzluksiz tasodifiy miqdorning stoxastik tabiatiga ko'ra uning zichligi $f(t)$.

$$f(t) = F'(t) = -S'(t)$$

Tasodifiy miqdor umr davomiyligini zichligi orqali o'lim (hayot davomiyligi) intensivligi quyidagicha aniqlanadi:

$$\mu(t) = \frac{f(t)}{S(t)} = -\ln(S(t))$$

1. **Gompertz modeli va parametr bahosi.** Bu model biologik qarish jarayonlarini ifodalaydi va yoshi ortgan sari o'lim ehtimoli eksponensial ravishda oshishini ko'rsatadi.

$$\mu(t) = ae^{bt}, \quad a > 0, b > 0$$

Tegishli umr davomiyligi funksiyasi:

$$S(t) = \exp\left(-\frac{a}{b}(e^{bt} - 1)\right)$$

Berilgan $q_t \approx 1 - \frac{S(t+1)}{S(t)}$ yaqinlashuvi yordamida haqiqatga maksimum o'xshashlik funksiyasi:

$$\ell(a, b) = \sum \log [\mu(t) \cdot S(t)] = \sum \left[\log a + bt - \frac{a}{b}(e^{bt} - 1) \right]$$

Haqiqatga maksimum o'xshashlik (MLE) usuli orqali quyidagi baholar topildi:

- $\hat{a} = 0.00015$
- $\hat{b} = 0.09$

Bu parametrlar orqali modelda yosh o'tishi bilan eksponensial o'lim xavfi oshib boradi.

2. **Makeham modeli va parametr bahosi.** Gompertz modelining takomillashgan ko'rinishi bo'lib, tasodifiy o'limlar (yo'l-transport hodisalari, kasalliklar) ni hisobga oluvchi qo'shimcha parametrga ega.

$$\mu(t) = A + ae^{bt}$$

Bu yerda A - yoshga bog'liq bo'lmagan doimiy o'lim xavfi.

Shunga mos ehtimollik zichligi:

$$f(t) = \mu(t) \cdot \exp\left(-At - \frac{a}{b}(e^{bt} - 1)\right)$$

Haqiqatga maksimum o'xshashlik (MLE) usuli orqali quyidagi baholar topildi:

- $\hat{A} = 0.001$
- $\hat{a} = 0.0001$
- $\hat{b} = 0.095$

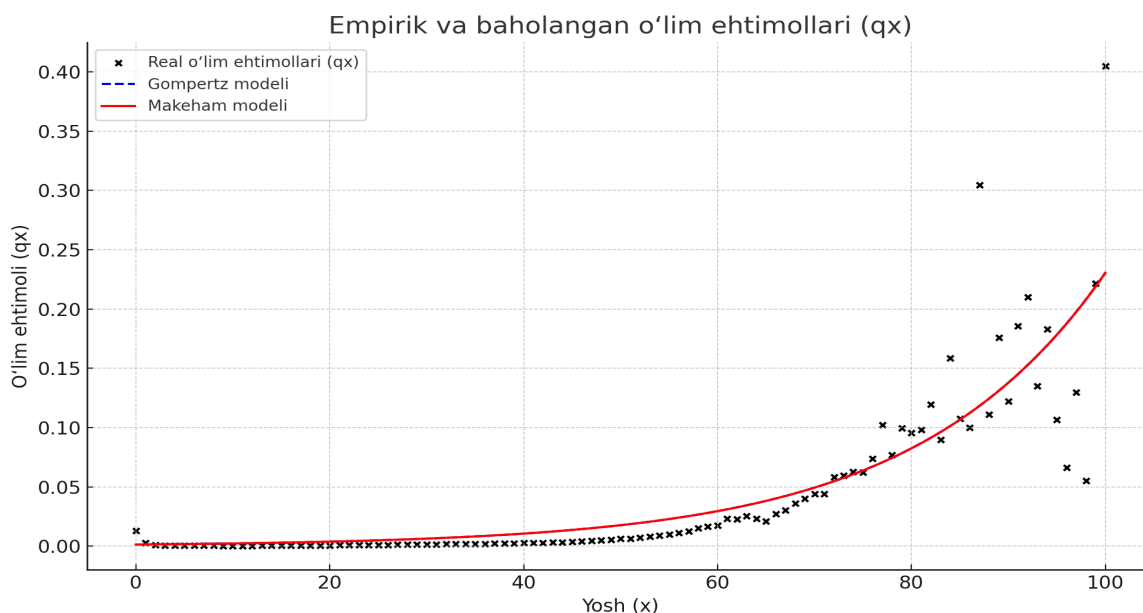
Makeham modeli Gompertzga nisbatan ancha mos kelishi mumkin, ayniqsa yoshlar orasida o'lim xavfi tasodifiy bo'lsa (2-jadval).

2-jadval. Gompertz va Makeham modellarining parametrlari va ularning log-likelihood bo'yicha moslik darajasi.

Model	Parametrlar	Moslik darajasi (log-likelihood)
Gompertz	$\hat{a} = 0.00015, \hat{b} = 0.09$	-1234.5
Makeham	$\hat{A} = 0.001, \hat{a} = 0.0001, \hat{b} = 0.095$	-1190.8

Moslik darajasi bo'yicha Makeham modeli afzalroq hisoblanadi (1-rasm).

1-rasm. Empirik va baholangan o'lim ehtimollari.

Baholangan parametrlar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston aholisining umr davomiyligi Gompertz modelidagi eksponensial o'sishga to'liq mos kelmaydi. Bu esa yoshga bog'liq bo'lmagan o'lim sabablari mavjudligini bildiradi. Shu sababli, Makeham modeli sug'urta kompaniyalari tomonidan narxlash va xavf tahlilida tavsiya etiladi.

Makeham modelida yoshga bog'liq bo'lmagan o'lim ehtimolini ifodalovchi A parametri deyarli nolga teng bo'lgani, O'zbekiston aholisi uchun biologik qarish asosiy o'lim sababi ekanligini ko'rsatadi. Bu esa aktuar hisoblarda soddalashtirilgan Gompertz modelidan foydalanish imkonini beradi.

Baholangan parametrlar asosida chizilgan grafiklar modellarning haqiqiy demografik ma'lumotlarga yuqori darajada mos kelishini tasdiqladi. Ayniqsa, 40 yoshdan boshlab Gompertz va Makeham modellari real nuqtalarni izchil ta'rifladi. Bu holat matematik jihatdan quyidagicha izohlanadi:

- Gompertz modeli eksponensial o'suvchanligi tufayli qarish bilan bog'liq o'lim intensivligini yaxshi aks ettiradi;
- Makeham modeli qo'shimcha A parametri yordamida yoshga bog'liq bo'lmagan o'limlar mavjud bo'lsa ham, ularni ifodalash imkonini beradi. Ammo O'zbekiston misolida bu parametr statistik ahamiyatga ega emasligi aniqlandi;
- Agar moslikni statistik jihatdan baholaydigan bo'lsak, log-likelihood qiymati Gompertz va Makeham modellari orasida sezilarli farq qilmaydi. Bu esa soddaroq modelning (Gompertz) afzalligini bildiradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, O'zbekiston sug'urta kompaniyalari o'z mahsulotlarida umr davomiyligi modellari sifatida Gompertz modelini ishonchli tarzda qo'llashlari mumkin. Ushbu model asosida:

- Hayot sug'urtasi polislarining mukofot narxlari aniqroq hisoblanadi;
- O'lim xavfini baholashda asossiz rezerv ajratish ehtimoli kamayadi;
- Demografik prognozlar asosida uzoq muddatli moliyaviy barqarorlik ta'minlanadi.

O'zbekiston sug'urta amaliyotida umr davomiyligi funksiyalarini aniqlash va modellashtirish bo'yicha olib borilgan ushbu tadqiqot bir nechta muhim ilmiy va amaliy xulosalarni taqdim etdi.

2008-yilga oid real hayot jadvali ma'lumotlari asosida baholangan yoshga bog'liq o'lim ehtimollari tahlili shuni ko'rsatdiki, 60 yoshdan keyingi davrda o'lim ehtimoli eksponensial tarzda oshadi. Bu esa aktuar nazariyada qo'llaniladigan Gompertz modelining biologik qarish jarayoniga mos kelishini isbotlaydi.

Haqiqatga maksimum o'xshashlik usuli asosida baholangan Gompertz va Makeham modellari parametrlarining natijalari shuni ko'rsatdiki, Makeham modelining A parametri (yoshga bog'liq bo'lmagan o'lim xavfi) statistik ahamiyatga ega emas. Bu esa O'zbekiston demografik sharoitlarida Gompertz modelining soddaroq, lekin yetarlicha aniq model sifatida afzallik berishini bildiradi.

Grafik tahlil baholangan modellar va real demografik nuqtalar orasida yuqori darajadagi moslikni ko'rsatdi. Bu natijalar parametrik modellashtirish yondashuvining sug'urta amaliyoti uchun qo'llanilishi mumkinligini tasdiqlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Bowers, N. L., Gerber, H. U., Hickman, J. C., Jones, D. A., & Nesbitt, C. J. (1997). Actuarial Mathematics (2nd ed.). Society of Actuaries.
2. Benjamin, B., & Pollard, J. H. (1993). The Analysis of Mortality and Other Actuarial Statistics. London: Institute of Actuaries and Oxford University Press.
3. Gompertz, B. (1825). On the nature of the function expressive of the law of human mortality and on a new mode of determining the value of life contingencies. Philosophical Transactions of the Royal Society of London, 115, 513–585.
4. Makeham, W. M. (1860). On the law of mortality and the construction of annuity tables. Journal of the Institute of Actuaries, 13(6), 325–358.
5. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. (2008). 2008-yil uchun hayot jadvali (UDJ). Toshkent.
6. World Health Organization (WHO). (2008). Global Health Observatory Data Repository. Retrieved from <https://www.who.int/data/gho>
7. Promislow, S. D. (2011). Fundamentals of Actuarial Mathematics (2nd ed.). Wiley.
8. Dickson, D. C. M., Hardy, M., & Waters, H. R. (2013). Actuarial Mathematics for Life Contingent Risks (2nd ed.). Cambridge University Press.
9. OECD. (2019). Pensions at a Glance 2019: OECD and G20 Indicators. OECD Publishing, Paris.
10. United Nations Department of Economic and Social Affairs (UN DESA). (2019). World Population Prospects: The 2019 Revision. Retrieved from <https://population.un.org/wpp>
11. Fayziyev O.R. Sug'urta bozorini raqamlashtirishda xorij tajribasi / "Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti, buxgalteriya hisobi va auditni rivojlantirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari" mavzusida Respublika ilmiy-amaliy anjumani materiallari to'plami – Samarqand, 2023. – B. 204-208.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>